

Handläggare

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2020-04-22

Ärendebeteckning
KS 2016/0641

Kommunfullmäktige

Motion från Anna-Britt Wejdsten (L) om ny vänort i Rumänien

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå Anna-Britt Wejdstens (L) motion om att utreda förutsättningarna för att teckna ett nytt vänortsavtal med en kommun i Rumänien.

Bakgrund

Anna-Britt Wejdsten (L) föreslog 2016 i en motion att kommunledningskontoret utreder förutsättningarna för Kalmar kommun att teckna ett nytt vänortsavtal eller annan typ av formaliserat samarbete med Rumänien, samt ger förslag på kommun i Rumänien för framtida samarbete. Ett samarbete ska bygga på extern finansiering genom t.ex. EU:s fonder och stöd.

Kommunledningskontorets motionssvar från 2016 innehöll en snabbutredning av nuläget. Vid den tiden rådde ett stort mått av osäkerhet. SKL International hade ett pågående regeringsuppdrag att undersöka just förutsättningarna för svenska kommuner att arbeta för att förbättra romernas situation i Rumänien. Utredningen förväntades ge svar på hur SKL:s medlemmar skulle kunna bidra till att förbättra utsatta grupperns situation i Rumänien samt hur samarbete på lokal och regional nivå skulle kunna finansieras.

I avvaktan på utredningens resultat beslutade arbetsutskottet den 25 oktober 2016 att återremittera motionen till kommunledningskontoret ”för att avvakta SKL:s utredning om förutsättningarna för svenska kommuner att arbeta för att förbättra romernas situation i Rumänien. Utredningen kan ge svar på hur Kalmar skulle kunna finansiera ett sådant samarbete. Utifrån utredningens innehåll ska en ny bedömning göras och svaret omprövas”.

Frågan om huruvida Kalmar kommun skulle inleda ett mer formaliserat samarbete med en annan rumänsk kommun blev hängande i luften. Efter många om och men kan vi nu konstatera att det aldrig skapades några tydliga

möjligheter (finansiering) för kommunalt engagemang och föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Anders Almqvist
Strateg EU- och internationella frågor

Bilagor
Protokollsutdrag arbetsutskottet
Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse
Motion

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 113

Motion från Anna-Britt Wejdsten (L): Ny vänort i Rumänien

Dnr KS 2016/0641

Handlingar

Kommunledningskontorets skrivelse den 14 september 2016.

Motion.

Bakgrund

Anna-Britt Wejdsten (L) föreslår i en motion att kommunledningskontoret utreder förutsättningarna för Kalmar kommun att teckna ett nytt vänortsavtal eller annan typ av formaliserat samarbete med Rumänien, samt ger förslag på kommun i Rumänien för framtida samarbete. Ett samarbete ska bygga på extern finansiering genom t.ex. EU:s fonder och stöd.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande. Av yttrandet framgår bland annat följande:

Stöd till insatser för att förbättra romernas situation i Rumänien har utformats av både EU och den svenska regeringen. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) utreder för närvarande möjligheterna för engagemang på regional och lokal nivå. Att knyta ytterligare vänorter till Kalmar är problematiskt då tid och resurser till vänortsarbete på kommunledningsnivå redan i dag är mycket begränsade.

Under de senaste åren har EU avsatt pengar till utvecklingsprojekt för utbildning och sociala insatser för att hjälpa Rumänien och Bulgariens fattiga. Målet har varit att säkerställa romernas tillgång till utbildning, sjukvård, arbete och bostad. Långt från alla de avsatta medlen har använts. Enligt organisationer som European Roma rights centre och European policy Roma coalition är orsakerna till de otillräckliga satsningarna bl.a. att den politiska viljan för satsningar på romer är låg, EU-medel kräver en egeninsats som inte alltid finns, det saknas en effektiv förvaltning som sköter det regelverk som krävs för ansökningar och utbetalningar av EU-fonder. De bristande satsningarna har fått hård kritik av den svenska regeringen.

Det finns dock inga helt givna finansieringsalternativ för svenska kommuner som vill engagera sig i Rumänien. Det stöd som Sida ger till vänortssamarbete

Kommunstyrelsens arbetsutskott**UTDRAG**

Sammanträdesdatum
2016-10-25

via ICLD (Internationellt Center för Lokal Demokrati) riktar sig inte till Rumänien. Flera av de tillgängliga EU-fonderna kräver transnationella partnerskap med flera länder eller så handlar det om nationellt baserade EU-program som administreras och i huvudsak genomförs på nationell nivå i Rumänien.

Just nu utreder SKL International, på uppdrag av regeringen, förutsättningarna för svenska kommuner att arbeta för att förbättra romernas situation i Rumänien. Studien handlar om att undersöka omständigheterna kring utsatta gruppers immigration från Rumänien till Sverige. Utredningen förväntas ge svar på hur SKL:s medlemmar skulle kunna bidra till att förbättra utsatta gruppers situation i Rumänien samt hur samarbete på lokal och regional nivå skulle kunna finansieras. Utredningen förväntas färdigställas under hösten 2016.

På nationell nivå finns ett samarbetsavtal mellan Sverige och Rumänien. Avtalet som skrevs under 2015 gäller det sociala området och är tänkt att utgöra en byggsten i ett paket som omfattar initiativ i Sverige, EU och Rumänien. Genom utbyte av kunskap, erfarenheter och goda exempel samt genom att underlätta ideella organisationers arbete är avsikten att förbättra livet för utsatta människor.

Överläggning

Under överläggningen föreslår Carl-Henrik Sölvinger (L) – med instämmande av Christina Fosnes (M) och Dzenita Abaza (S) – att ärendet ska återremitteras till kommunledningskontoret för att avvakta SKL:s utredning om förutsättningarna för svenska kommuner att arbeta för att förbättra romernas situation i Rumänien. Utredningen kan ge svar på hur Kalmar skulle kunna finansiera ett sådant samarbete. Utifrån utredningens innehåll ska en ny bedömning göras och svaret omprövas.

Efter att överläggningen avslutats beslutar arbetsutskottet att återremittera ärendet i enlighet med Carl-Henrik Sölvingers (L) med flera förslag.

Beslut

Arbetsutskottet beslutar att återremittera motionen om ny vänort i Rumänien till kommunledningskontoret för att avvakta SKL:s utredning om förutsättningarna för svenska kommuner att arbeta för att förbättra romernas situation i Rumänien. Utredningen kan ge svar på hur Kalmar skulle kunna finansiera ett sådant samarbete. Utifrån utredningens innehåll ska en ny bedömning göras och svaret omprövas

Kommunstyrelsens arbetsutskott

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2016-10-25

Sekreterare

Anette Mellström

Justeras

Anders Andersson
ordförande

Christina Fosnes

Handläggare

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2016-09-14

Ärendebeteckning
KS 2016/0641

Kommunfullmäktige

Motion från Anna-Britt Wejdsten (L) - Ny vänort i Rumänien

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå Anna-Britt Wejdstens (L) motion om att utreda förutsättningarna för att teckna ett nytt vänortsavtal med en kommun i Rumänien.

Bakgrund

Anna-Britt Wejdsten (L) föreslår i en motion att kommunledningskontoret utreder förutsättningarna för Kalmar kommun att teckna ett nytt vänortsavtal eller annan typ av formaliserat samarbete med Rumänien, samt ger förslag på kommun i Rumänien för framtida samarbete. Ett samarbete ska bygga på extern finansiering genom t.ex. EU:s fonder och stöd.

Yttrande

Stöd till insatser för att förbättra romernas situation i Rumänien har utformats av både EU och den svenska regeringen. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) utreder för närvarande möjligheterna för engagemang på regional och lokal nivå. Att knyta ytterligare vänorter till Kalmar är problematiskt då tid och resurser till vänortsarbete på kommunledningsnivå redan i dag är mycket begränsade. Avsaknad av vänortsavtal utesluter dock inte att externfinansierade projekt drivs av enskilda förvaltningar.

Under de senaste åren har EU avsatt pengar till utvecklingsprojekt för utbildning och sociala insatser för att hjälpa Rumänien och Bulgariens fattiga. Målet har varit att säkerställa romernas tillgång till utbildning, sjukvård, arbete och bostad. Långt från alla de avsatta medlen har använts. Enligt organisationer som European Roma rights centre och European policy Roma coalition är orsakerna till de otillräckliga satsningarna bl.a. att den politiska viljan för satsningar på romer är låg, EU-medel kräver en egeninsats som inte alltid finns, det saknas en effektiv förvaltning som sköter det regelverk som krävs för ansökningar och utbetalningar av EU-fonder. De bristande satsningarna har fått hård kritik av den svenska regeringen.

Det finns fortfarande flera olika EU-program för insatser för romer i Rumänien att tillgå. Den större delen av tillgängliga medlen riktar sig direkt till sökande i Rumänien och Bulgarien. En del handlar om program som stödjer transnationellt utbyte t.ex. EU:s utbildningsprogram Erasmus+, EU:s program för jämställdhet och mänskliga rättigheter och de transnationella delarna av Socialfonden.

Det finns dock inga helt givna finansieringsalternativ för svenska kommuner som vill engagera sig i Rumänien. Det stöd som Sida ger till vänortssamarbete (kommunala partnerskap) via ICLD (Internationellt Center för Lokal Demokrati) riktar sig inte till Rumänien. Flera av de tillgängliga EU-fonderna kräver transnationella partnerskap med flera länder eller så handlar det om nationellt baserade EU-program som administreras och i huvudsak genomförs på nationell nivå i Rumänien.

Just nu utreder SKL International, på uppdrag av regeringen, förutsättningarna för svenska kommuner att arbeta för att förbättra romernas situation i Rumänien. Studien handlar om att undersöka omständigheterna kring utsatta gruppers immigration från Rumänien till Sverige. Utredningen förväntas ge svar på hur SKL:s medlemmar skulle kunna bidra till att förbättra utsatta gruppers situation i Rumänien samt hur samarbete på lokal och regional nivå skulle kunna finansieras. Utredningen förväntas färdigställas under hösten 2016.

<http://sklinternational.se/news/feasibility-study-on-cooperation-between-romania-and-sweden>

På nationell nivå finns ett samarbetsavtal mellan Sverige och Rumänien. Avtalet som skrevs under 2015 gäller det sociala området och är tänkt att utgöra en byggsten i ett paket som omfattar initiativ i Sverige, EU och Rumänien. Genom utbyte av kunskap, erfarenheter och goda exempel samt genom att underlätta ideella organisationers arbete kan avsikten förbättra livet för utsatta människor.

<http://www.regeringen.se/artiklar/2015/06/sverige-och-rumanien-samarbetar-pa-det-sociala-området/>

Kalmar kommun har nio vänorter i lika många länder: Årborg – Island, Arendal – Norge, Entebbe – Uganda, Gdańsk – Polen, Kaliningrad – Ryssland, Panevėžys – Litauen, Savonlinna - Finland, Wilmington – USA och Wismar - Tyskland.

Levande vänortsrelationer kräver kontinuerliga möten mellan politiker och tjänstemän på kommunledningsnivå. Med nuvarande resurser i form av tid från politiker och tjänstemän på kommunledningskontoret, finns det endast möjlighet att upprätthålla regelbundna kontakter med tre av dessa. För närvarande prioriteras Wismar, Gdansk och Panevėžys.

I och med dessa resursbegränsningar är det problematiskt att knyta ytterligare vänorter till kommunen. Om nya vänortslika relationer ändå ska etableras är det helt nödvändigt de bygger på ett underifrån perspektiv där lokala och ideella krafter i Kalmar tar initiativ och även driver de aktiviteter som ska genomföras.

Traditionellt vänortssamarbete dock är ingen nödvändig förutsättning för samarbete. Kommunen driver i dag flera utvecklingsprojekt med

internationella partners (regional organisationer, universitet och/eller privata företag) där det inte finns något bakomliggande vänortsavtal. Projekt som utgår från en eller flera förvaltningars specifika och aktuella behov, där samarbetspartners väljs från fall till fall och samarbetet pågår under endast en på förhand bestämd period. Aktiviteterna i dessa projekt har alltid externfinansiering och drivs av tjänstemän inom det verksamhetsområde som står i fokus.

Anders Almqvist
Strateg EU- och internationella frågor

Bilaga
Motion

Motion

Ny vänort i Rumänien

I år har Kalmar åter utsetts till Årets Sommarstad i Sverige. Många turister har sökt sig hit och enligt uppgifter är kommunen samt alla hotell och näringsställen mycket nöjda. Men det är inte bara turister med stadd kassa som besöker Kalmar. Under lång tid har vi haft andra besökande som tilldragit sig intresse och uppmärksamhet.

Överallt i har vi sett människor, huvudsakligen från Rumänien men även från andra länder som tagit sig hit. De är EU-medborgare som använt sin rätt att vistas i ett annat EU-land i tre månader och sökt sig till Sverige. Orsaken är att alltför många EU-medborgare fortfarande lever i djup fattigdom. Mest utsatta är romerna, som runt om i Europa möts av en utbredd antiziganism (hat mot romer).

Många uttrycker en oro och frustration över att människor tvingas tigga. Politiken står nu inför ett vägval. Vi anser att ett medmänskligt förhållningssätt är att rikta insatserna för att angripa orsakerna till att människor tigger. Problemen behöver lösas på plats i hemländerna i stället för att införa särregler för EU-migranter.

Trots att Nicolae Ceausescus regering föll har landet inte lyckats införa demokrati, vilket flera andra östeuropeiska länder klarat bättre, där folket reste sig mot den styrande kommunistiska regimen.

Då våra Baltiska länder genomgick en frigörelse i början på 1990-talet skrev Folkpartiet/Liberalerna ett motion med förslag att få en vänort i de baltiska länderna. Denna motion resulterade i att vi fick en vänort i Litauen, nämligen Panevezys.

Flera andra kommuner – företrädesvis i södra Sverige - skaffade sig vänorter i Litauen och så småningom ledde detta till ett Demokratiprojekt som föll så väl ut att Regeringen föreslog en fortsättning med utökat antal vänorter i de båda länderna.

Kommunala val hade tidigare inte ägt rum i Litauen med flera partier. Alla dåvarande partier i Kalmar kommunfullmäktige hjälpte till och bidrog med kunskaper genom utbyte där våra litauiska vänner fick besöka Sverige och på nära håll delta i arbetet inför riks-, landstings- och kommunalval. Många vänskapsband knöts under de åren och även en Svensk-Litauisk lokalförening bildades som är aktiv än idag efter drygt 20 år.

Det finns stora möjligheter för Kalmar kommun att söka EU-finansiering för att bidra till att förbättra levnadsförhållanden på plats i en rumänsk kommun. En sådan insats ger förutsättningar för en långsiktig lösning där Rumänien dessutom inte längre dräneras på den arbetsföra delen av sin befolkning. Det finns t ex möjligheter för Kalmar kommun att sluta ett nytt vänortsavtal, alternativt ingå i någon annan typ av formaliserat samarbete på plats i Rumänien.

Genom ett vänortsutbyte kan vi på plats samarbeta med det civila samhället och bidra med kunskaper och erfarenheter för att utveckla t.ex socialtjänsten och/eller skolan. Dessutom skapas kanaler mellan kommunledningarna och nya samarbeten mellan företag och enskilda. Som EU-vänliga parti vill vi agera för en långsiktig lösning för att minska den utsatthet, fattigdom och diskriminering många rumänska medborgare drabbas av.

Om vi på detta sätt kan inplantera demokratin i någon stad, är jag övertygad om att det kan vara intresse från fler orter. Detta kan också innebära en påtryckning på de styrande i vänorten att bygga upp en välfärd som kan ta hand om sina egna innevånare.

Liberalerna föreslår kommunfullmäktige besluta

- Att** uppdra åt kommunledningskontoret utreda förutsättningarna för Kalmar kommun att teckna ett nytt vänortsavtal eller annan typ av formaliserat samarbete med en rumänsk kommun, med syfte att få till stånd ett sådant.
- Att** uppdra åt kommunledningskontoret att ge förslag till en kommun i Rumänien för framtida samarbete
- Att** ett framtida samarbete ska bygga på möjligheten att berörda parter söker extern finansiering, t.ex genom EU:s fonder och stöd.

Kalmar den 15 juni 2016

Anna-Britt Wejdsten (L)